№ 18. 1863.

F. KLEEUWENS EN ZOON GOES BOEKHANDEL

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Dingsdag 10 Februarij.

Editie van maandag avond 8 ure.

BEKENDMAKING.

De burgemeester van Goes, maakt bij deze bekend:

1. Dat van woensdag den 11 dezer tot dingsdag den 3 maart aanstaande, op de secretarie dezer gemeente voor een ieder ter inzage zullen liggen de plans, kaarten, grondteekeningen en verdere stukken, betrekkelijk de perceelen in deze gemeente, welke ter onteigening voor den aanleg van den spoorweg van Bergen op Zoom naar Goes, zijn aangewezen.

2. Dat op woensdag den 4 maart aanstaande, des middags ten 12 ure, eene commissie uit het collegie van gedeputeerde staten van Zeeland, ten raadhuize dezer gemeente zal bijeen komen, tot het aanhooren der bezwaren, welke tegen den aanleg van bedoelden spoorweg en de daartoe behoorende werken mogten bestaan.

Wordende, de belanghebbenden, die deswege bezwaren mogten hebben, uitgenoodigd, dezelve ten opgegeven tijde en plaatse, bij voornoemde commissie in te brengen.

En geschiedt hiervan deze bekendmaking ter voldoening aan art. 11 en 12 der wet van den 28 augustus 1851 (Staatsblad no. 125).

Gedaan te Goes, den 6 februarij 1863.

De burgemeester voornoemd,
M. P. BLAAUBEEN.

BINNENLAND.

Middelburg 9 februarij.

Aanstaanden donderdag moet in het kiesdistrikt Zierikzee de verkiezing plaats hebben van een lid der tweede kamer ter vervanging van den onlangs overleden heer Anemaet. De uitslag komt ons voor geheel twijfelachtig te zijn. Men kan zelfs niet eens met eenige waarschijnlijkheid vooruit berekenen over welke personen meer in het bijzonder de strijd zal worden gevoerd. Waar wij echter voor bevreesd zijn, is, dat de uitslag niet zal kunnen geacht worden de zuivere uitdrukking van het gevoelen der kiezers te zijn. Aan gepaste voorbereidende maatregelen welke zoo noodzakelijk zijn, wil men van de verkiezing een gewenscht resultaat zien, schijnt het ook thans in het hoofdkiesdistrikt Zierikzee te hebben ontbroken.

Ons kiesstelsel geeft aan een groot deel der bevolking gelegenheid om op den loop van het bestuur een genoegzamen invloed uit te oefenen: het kan zeer goede vruchten opleveren. Maar de goede vruchten zijn niet het gevolg van de letterlijke opvolging der kieswet; zij zijn — zoo als trouwens de aard eener konstitutionele staatsregeling mede brengt — geheel afhankelijk van de wijze waarop de kiezers hun taak opvatten en uitvoeren. Van de mindere of meerdere naauwgezetheid waarmede de staatsburger zijn pligt vervult, van de meerder of minder gepaste middelen, welke tot bevordering eener gewenschte keuze worden aangewend, hangt steeds alles af. Waar de kiezers van gelijke rigting zich niet vooraf omtrent een kandidaat verstaan, is de verkiezing vaak aan het toeval of aan intrigue overgelaten. Waar men niet door gemeenschappelijk overleg van hen die de zelfde regeringsbeginselen willen bevorderen, het omtrent een persoon kan eens worden, daar kunnen ongeteekende advertentiën, die voor den nadenkenden geen waarde hebben, den argeloozen kiezer verschalken; daar kunnen allerlei drogredenen hem het spoor bijster maken.

Goed georganiseerde kiesvereenigingen daarentegen schijnen ook thans te ontbreken. Wel hebben er te Zierikzee bijeenkomsten plaats gehad, maar zij stonden voor alle kiezers open; aan geen vast programma waren de deelnemers gebonden.

De stemming op eene dergelijke vergadering is van alle politieke beteekenis ontbloot. Wie daar aanwezig zijn, welke partij alzoo de meerderheid heeft, hangt meestal van zeer toevallige omstandigheden af.

Nergens hebben zulke algemeene kiesvergaderingen een gunstig resultaat opgeleverd. Ook thans niet te Zierikzee. Wij behoeven om daarvan de overtuiging te bekomen slechts de volgende lijst van kandidaten in te zien, welke in de vergadering van 5 dezer is opgemaakt. Zij bestaat uit: jhr. mr. J. F. Schuurbeque Boeije; W. F. del Campo; mr. G. A. Fokker; J. J. van Kerkwijk; C. Goekoop Dz.; mr. D. van Weel Az.; mr. B. C. Cau.

Personen van de meest uiteenloopende politieke rigting treffen wij alzoo in deze zonderlinge kombinatie aan.

Wie nu daarvan de kandidaat der bijeenkomst van heden wezen zal, of deze door de zelfde kiezers als de vorige zal zijn bijgewoond, is ons op het oogenblik dat wij deze regelen schrijven nog onbekend. Maar, zoo als wij reeds gezegd hebben, wij hechten aan de beslissing dezer vergadering geen groote waarde. Zij zal vermoedelijk op de verkiezing weinig of geen invloed uitoefenen, althans zeker niet meer dan de tallooze ongeteekende geheimzinnige aanbevelingen in dagbladen. Door beide middelen — vergaderingen zonder programma en ongeteekende advertentiën — wordt de bescheiden maar degelijke manifestatie evenzeer op den achter grond geschoven.

PS. Onder het afdrukken van dit nommer ontvangen wij per telegraaf het berigt dat jhr. mr. J. F. Schuurbeque Boeije met 64 van de 103 stemmen tot kandidaat der vergadering is benoemd.

De verkiezing van een lid voor de tweede kamer der staten generaal in het hoofdkiesdistrikt Rotterdam, in plaats van den heer I. D. Fransen van de Putte, is bepaald op dingsdag 3 maart, en de herstemming, zoo noodig, op 17 maart e. k.

Zoo even ontvangen wij het voorloopig verslag der afdeelingen van de tweede kamer betrekkelijk het wetsontwerp op de kultuur-ondernemingen in Nederlandsch-Indië. Wij zien er uit dat een tal van leden het onverantwoordelijk noemde, dat over een voorstel als het tegenwoordige, hetwelk *zoo diep* ingrijpt in de huishouding van Java, de indische autoriteiten niet vooraf zijn gehoord. Andere leden oordeelden dat men in dat gevoelen te ver ging, en enkelen zelfs meenden dat het, indien de minister eene voldoende overtuiging had, onnoodig was de genoemde autoriteiten in deze zaak te mengen, want daarmede gaat altijd groot tijdverlies gepaard, en het geldt hier niet eene nieuwe, weinig bekende aangelegenheid, maar sedert jaren is de zaak der partikuliere kultuur-ondernemingen aanhangig. Door vorige ministers is daaromtrent herhaaldelijk een onderzoek ingesteld.

Nagenoeg eenparig gaf men een toestemmend antwoord op de vraag, of er behoefte bestaat aan regeling van geheel het onderwerp der kultuurondernemingen buiten overeenkomst met het goevernement. Slechts enkele leden waren van een tegenovergesteld gevoelen, omdat zij die ondernemingen veeleer tegengegaan dan aangemoedigd wenschten te zien. Volgens het gevoelen der meerderheid bleek die behoefte uit de weifeling en begripsverwarring die sedert geruimen tijd in Indië heerschen, zoo dat men daar niet weet waaraan zich te houden. Nu eens worden de bestaande verordeningen met gestrengheid, dan weder in 't geheel niet toegepast. Aanneming van de vaste grondslagen is daardoor noodzakelijk geworden. Bovendien bestaan de partikuliere ondernemingen tot nog toe, zonder dat de schatkist daarvan eenige bate trekt; *hierin behoort verandering te komen.*

De vraag of, zoo er regeling noodig is, deze bij de wet moet plaats vinden, werd met uitvoerigheid besproken. De leden die dit noodig en geenszins in strijd met de grondwet oordeelen, hadden de meerderheid.

Over het wetsontwerp zelf was het oordeel over het algemeen ongunstig. Naar het gevoelen van zeer vele leden zou het zelfs een verstorenden en verderfelijken invloed op de goevernements kultures uitoefenen.

Ook voor het belang van den inlander meende men dat het ongunstig werken zou.

Vooral echter ten opzigte der bestaande vrije kultures dachten vele leden ongunstig over het ontwerp.

Ten opzigte van het financiëel belang van Nederland en zijne koloniën, was de opinie niet veel beter. De voorgestelde bedrijfsbelasting voor de kultuur-ondernemingen is zeer onvoldoende toegelicht, hetgeen te meer verwondering wekt, omdat het toch volstrekt noodzakelijk scheen, te betoogen dat dit middel althans eenige vergoeding geven kan voor het hoogst aanzienlijk verlies, dat de schatkist bij den ondergang van het kultuurstelsel zou lijden.

Volgens aankondiging in de Staatscourant van zaturdag zal den 12 maart e. k. door de kommissie voor de staatsspoorwegen te 's Hage bij enkele inschrijving worden aanbesteed: het maken van verschillende gebouwen en inrigtingen op het station Bergen op Zoom en op de halte Wouw, ten behoeve van den spoorweg Roosendaal—Goes.

Sedert onze laatste opgave omtrent het aantal lijders aan de bekende keelziekte te Bruinisse is dit wederom met 16 vermeerderd.

Eene deputatie uit de hoofdkommissie tot de oprigting van een nationaal gedenkteeken voor november 1813 enz., heeft vrijdag voormiddag ten elf ure de eer genoten bij den koning te worden toegelaten, ten einde aan hem op meer officiële wijze het berigt over te brengen van de vestiging der hoofdkommissie en tot bereiking van haar doel de ondersteuning van Z. M. in te roepen. Zij is aldaar met de meeste welwillendheid aangehoord en heeft de aangename verzekering mogen ontvangen dat deze echt nationale onderneming in alle opzigten rekenen mag op de warmste sympathie van Z. M. De kommissie heeft zich vervolgens tot Z. K. H. prins Frederik, voorzitter der hoofdkommissie, begeven, ten einde van de kwijting van haren last en de vereerende ontvangst bij Z. M. verslag te doen.

Benoemingen en besluiten.

MARINE. Op verzoek eervol uit de zeedienst ontslagen, met den laatsten dezer maand, de officier van gezondheid 2e klasse T. J. Gebel.

LEGER. Op verzoek pensioen verleend, ten bedrage van f 990 's jaars, aan den kapitein van het 1e regement infanterie P. Scheepes.

Benoemd bij het 1e regement infanterie tot kapitein 3e klasse, naar ouderdom van rang, de 1e luitenant W. G. Weier, van het regement grenadiers en jagers.

BELASTINGEN ENZ. Benoemd tot ontvanger der registratie en domeinen te Oosterhout de heer C. der Kuile, thans in die betrekking te Horst.

INDISCHE DIENST. Op verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend, met toekenning van pensioen, aan den oostindischen hoofdambtenaar mr. J. H. Donker Curtius, laatstelijk nederlandsch kommissaris voor Japan en Siam, thans met verlof hier te lande.

Kerk- en schoolnieuws.

Uit het in ons vorig nommer medegedeelde drietal van *predikanten ter vervulling der vakature bij de nederduitsche* hervormde gemeente te Rotterdam is beroepen de heer F. C. A Pantekoek te Schiedam.

Regtszaken.

De arrondissements regtbank heeft jl. donderdag J. G. de Koster, kommies der Centrale direktie van Walcheren, wonende te Ritthem, schuldig verklaard aan twee eenvoudige diefstallen en een diefstal in dienstbaarheid, en hem onder verzachtende omstandigheden bij verstek veroordeeld tot zes maanden gevangenisstraf en in de kosten.

De feiten welke den beklaagde ten laste waren gelegd zijn dat hij op den 11, 12 en 13 september jl. eene groote hoeveelheid gronds arglistig heeft doen weggraven en op een aan hem toebehoorend stuk land, gelegen langs den zandweg no. 1 onder Ritthem, doen vervoeren, als: 56 voer van een uitstekend gedeelte aan de binnenzijde van den zeedijk loopende van de Zuidwatering naar Vlissingen tusschen de suatiesluis en het fort de Ruijter, ten nadeele van den ambachtsheer mr. N. C. Lambrechtsen van Ritthem, en 28 voer van eene hoogte op het einde van het Louisa-wegje onder gemelde gemeente bij de grenspaal van Vlissingen, ten nadeele der Centrale direktie van Walcheren; alsmede dat hij in de maand oktober ll. uit het aan de Centrale direktie van Walcheren toebehoorende materialen-magazijn onder Ritthem arglistig heeft doen wegnemen 6 of 7 aarden buizen, ten nadeele van de Centrale direktie, welke hij heeft doen plaatsen in een dam in de sloot tusschen gemeld stuk land en genoemden zandweg; beide laatste diefstallen, terwijl de beklaagde in dienst was der Centrale direktie en door haar beloond of bezoldigd werd.

Gemengde berigten.

In de vorige week zijn te Londen proeven genomen, welke goed geslaagd zijn, met den pneumatischen of luchtdruk-toestel, tot voortdrijving van wagentjes met brief-pakketten door onderaardsche buizen. De afstand van Easton-station naar het postkantoor in Eversholt-street werd met zwaar geladen wagentjes in een minuut en weinige sekonden afgelegd.

— Uit Grieswald in Pruissen wordt aan de Köln. Zeitung het volgende gemeld: De voorstellingen in den schouwburg alhier zijn gedurende deze week tweemalen verstoord. De eerste maal was het ten gevolge van de verschijning van een vleêrmuis in de zaal, bij wiens rondvliegen in fantastische kringen voorbij de loges, verscheidene dames in flaauwte vielen, en vele heeren onmiddellijk zich het hoofd dekten, daar volgens het volksgeloof de vleermuis een toevlugt zoekt in het haar. Twee dagen later, bij de opvoering van een ballet verscheen plotseling op de ballustrade der loges een ontzaggelijk groote rat. Een kreet van schrik ging daarbij onder de toeschouwers op, die zich haastten hunne plaats te verlaten en te vlugten, waardoor vele ligte kneuzingen ontvingen. De rat was natuurlijk nog meer verschrikt dan de toeschouwers, zoo dat hij in het parterre viel en aldaar, door den val bedwelmd, spoedig werd gedood.

— Voor eenige dagen wekte een bedelaar, die zich in de omstreken van Luik op twee krukken voorsleepte, de algemeene deelneming op. Een geldstuk werd hem toegeworpen, dat echter wegrolde; een straatjongen raapte dit op en wilde er mede heênloopen; hij had evenwel niet gerekend op de vlugheid van den zoogenaamden kreupele, die dadelijk zijne krukken neêrlegde, den jongen naliep en inhaalde, hem het geldstuk ontnam en een pak slaag uitdeelde, waarna hij weder zeer gemoedelijk zijne krukken opvatte en met deze zijne funktiën van kreupelen bedelaar voortzette.

— De weduwe van den moordenaar van dienstmeisjes Dumollard, die, zoo als men weet, tot levenslangen dwangarbeid is veroordeeld, heeft zich volgens berigten uit Cayenne weder in het huwelijk begeven met een gedeporteerde.

— De heer Soeters van 's Gravenhage heeft dezer dagen een voorstel gedaan aan de steden Arnhem en Nijmegen tot het leggen van een paardenspoor tusschen beide plaatsen.

— In België wordt thans, in navolging van andere landen, eene maatschappij tot bescherming der dieren opgerigt. Deze vereeniging, met den koning als beschermheer, stelt zich ten doel om door allerlei middelen, ook door het uitlokken van openbare verordeningen, het dierenkwellen tegen te gaan.

— Veel stof tot spreken en opspraak geeft de Delftsche studenten-almanak, in welks verslag de redaktie op kalmen, waardigen *toon* hare *grieven* en die van het korps in 't algemeen tegen het onderwijs van sommige leeraars heeft geformuleerd, terwijl de varia in meer luchtigen toon voelbare waarheden aan enkele leeraars verkondigt. Zonder voor de gegrondheid aller grieven of de gepastheid van elk stekelig doorntje der varia te willen instaan, meent men, vooral bij de veel meer dan andere studenten, door de enge banden van responsies, goede en kwade merken, gedragslijsten en talloze overgangs-examens in hun vrijheid belemmerde voedsterlingen der delftsche akademie, zulk een vrijmoedigheid en onverholen uiting der opiniën zeer te moeten waarderen. Aan de delftsche akademie kent men geen vrije studie; angstvallig gaat de student van 't eene examen tot 't ander. Ja toch, men kent er „Vrije studie," als een genootschap met tal van leden en dat zeer nuttig schijnt te werken. 't Is te hopen, dat de kenspreuk van dat genootschap eerlang het half-russische, half-kinderachtige systeem van dwang en goede of kwade merkjes bij zijn vaderen van vóór 't jaar 89 zal ter ruste leggen. Niet alleen de studenten zelf maar de meeste en talentvolste leeraars zullen daarmeê gediend zijn.

— Ll. vrijdag heeft zekere J. N., postbode tusschen Zierikzee en Bruinisse, zich in zijne woning door ophanging van het leven beroofd. Hij is 48 jaar oud en laat eene vrouw en 7 kinderen na. Hij stond vroeger bekend als een zeer oppassend mensch, doch in de laatste dagen maakte hij zich aan het misbruik van sterken drank schuldig en hadden er huisselijke oneenigheden plaats. Dit een en ander wordt voor de oorzaak van zijn zelfmoord gehouden.

— Op het aanstaande gekostumeerde bal der keizerin van Frankrijk zal eene quadrille des abeilles worden uitgevoerd. Onderscheidene bijenkorven zullen in de zaal worden gebragt en uit elk dezer korven zullen drie jonge dames, als bijen gekleed, te voorschijn komen en den keizer omringen.

— Gedurende 1862 zijn in Engeland en Wallis 711,691 kinderen geboren, zijnde het grootste getal hetwelk tot dusver bekend is; gestorven zijn 436,514 personen.

— Eene kommissie uit den gemeenteraad van Schiedam, belast met het overbrengen van de hulde en den dank aan Z. M. voor de ondersteuning van de wet op de waterwegen naar zee, is jl. woensdag bij den koning toegelaten. De kommissie heeft Z. M., namens den raad, uitgenoodigd de gemeente Schiedam met een bezoek te vereeren. — In de raadszitting van donderdag is besloten den jaardag van Z. M. luisterrijk te zullen vieren en de stad des avonds te verlichten. Eene kommissie uit den raad van Rotterdam is zaturdag eveneens bij Z. M. toegelaten.

— In de zitting van den gemeenteraad te Leiden, op 15 januarij ll., is eene instruktie vastgesteld voor den wetenschappelijken keurder van levensmiddelen. Deze bijzondere keurder moet den graad van phil. nat. doctor bezitten; terwijl deze betrekking voornamelijk is ingesteld om de levensmiddelen aan een nader onderzoek te doen onderwerpen, als de gewone keurmeesters dit verkiezen of de belanghebbenden, tegen welke door de gewone keurmeesters proces-verbaal is opgemaakt, dit aanvragen.

BUITENLAND.

Algemeen overzigt.

De debatten in het fransch wetgevend ligchaam omtrent het adres vermelden wij onder „Frankrijk." Het verslag der allerlaatste zitting waarin de minister Billault den heer Jules Favre heeft beantwoord moeten wij tot een volgend nommer uitstellen. Dat de diskussiën voorzigtigheidshalve niet door de dagbladen zouden besproken worden, was wel te verwachten; het ministerie van binnenlandsche zaken heeft dit echter nog ten overvloede aan de dagbladpers herinnerd, zoo dat Le temps heden aan het hoofd zijner kolommen te kennen geeft, geen enkel woord daaromtrent te zullen uiten, en het artikel, geschreven over de debatten omtrent de mexikaansche kwestie niet te plaatsen. „In onze hoedanigheid van fransch burger — zegt de heer Nefftzer — hebben wij het regt en is het onze pligt die diskussiën te lezen, te overdenken en ons eene opinie te vormen; ondanks onze autorisatie, ondanks onze borgstelling, ondanks het zegelregt, hetwelk wij betalen om over de staatkundige aangelegenheden ons gevoelen te kunnen uitspreken, achten wij ons thans echter niet zeker meer van het regt om dit gevoelen, het zij goed of slecht, op goed geluk en met gevaar voor ons zelven te uiten en aan onze medeburgers mede te deelen."

Voor berigten omtrent den poolschen opstand, verwijzen wij naar de rubriek „Polen." In een hoofdartikel: de opstand in Polen, stelt de Rotterdamsche courant — en dit is het eenige waardoor dit artikel de aandacht kan wekken — de vreemdsoortige vraag aan wie de schuld moet gegeven worden van het lijden van het poolsche volk; die courant wil deze noch aan den russischen keizer, noch aan den grootvorst Konstantijn geweten hebben, maar zegt. „Het is niet uit wraakzucht of haat dat het russisch gezag in Polen slechts één middel van regering, dat van het geweld kent, maar het is den drang der omstandigheden, die noopt om voortdurend tot dit droevig middel zijne toevlugt te nemen. Het enkele feit zijner heerschappij in Polen dwingt Rusland met onverbiddelijke noodzakelijkheid den beul te wezen van een grootmoedig en ongelukkig volk." Eene min oppervlakkige beschouwing van Polens geschiedenis moet, gelooven wij, een geheel ander resultaat geven dan deze ietwat naar fatalisme zwevende uitspraak, en wanneer de russische dynastie beter haar eigenbelang met Polens voorspoed verbonden had en de traktaten van Weenen in 1815 reeds in de daaropvolgende jaren niet zoo schandelijk geschonden, zou de tegenwoordige verhouding van Polen en Rusland geheel anders zijn. Wij meenden trouwens dat daaromtrent weinig verschil van opinie meer bestond. Verrassend was ons daarom de noodzakelijkheids-theorie van bovengenoemd dagblad.

De toestand van Polen heeft overigens dezer dagen niet alleen in het fransch wetgevend ligchaam de medelijdende bewondering opgewekt; volgens berigten uit Zweden heeft de poolsche natie aldaar *in de vergaderingen* van den landdag veelbeteekenende sympathie opgewekt, terwijl ook in het italiaansch parlement eene interpellatie van den heer Petrucelli omtrent de poolsche aangelegenheden wordt verwacht. Uit het verslag der zittingen van het fransch wetgevend ligchaam zal men echter zien hoe de regering zich omtrent dit punt heeft uitgelaten.

Het russisch goevernement heeft reeds eene koncessie gedaan aan den opstand door de in vrijheid stelling der polen, die in den nacht van 26 op 27 januarij te Warschau werden opgeligt ter inlijving in het leger. Overigens zal de russische keizer al zijne pogingen in het werk stellen om den opstand te dempen voor mei, in welke maand aan het dekreet van emancipatie der boeren uitvoering moet worden gegeven, en waarbij men in Rusland zelf onlusten te wachten heeft.

Met evenveel regt als de schrijver der ongemotiveerde redenering over den poolschen opstand zou men de houding van den koning van Pruissen aan de „onverbiddelijke noodzakelijkheid" kunnen toeschrijven en aan den „drang der omstandigheden" dat hij voortdurend tot het door hem in het werk gestelde „droevige middel" zijn toevlugt neemt. Het pruissische huis van afgevaardigden gaat echter voort met den strijd tegen die „omstandigheden" en heeft het antwoord des konings, in dit nommer voorkomende, doen drukken om zoo veel mogelijk de natie omtrent de verschillende incidenten van de worsteling op de hoogte te houden.

De stoomboot Damaskus heeft berigten uit Amerika aangebragt. De bevelhebber der gefedereerden, Burnside, had zijn ontslag weder ingediend en was opgevolgd door den generaal Hooker terwijl de generaals Summer en Franklin door andere hoofdofficieren zouden vervangen worden. Volgens partikuliere berigten was het belangrijk voorstel omtrent de fransche expeditie in Mexiko aangenomen; bevestiging hiervan ontbreekt echter nog. *Omtrent de fransche expeditie*-troepen in Mexiko waren de berigten nog steeds de zelfde. De marine op de reede van Vera-Cruz werd voortdurend geteisterd door de geele koorts, terwijl men overigens uit het binnenland de tijding had ontvangen van het oprukken des franschen legers naar Puebla. Een gerucht, volgens hetwelk de voorhoede der franschen geheel verslagen zou zijn in de nabijheid dier stad, was niet bevestigd geworden.

Polen.

Uit Warschau schrijft men:

„Het russisch goevernement heeft reeds verscheidene malen bekend gemaakt de revolutionaire bewegingen te hebben bedwongen. Hoewel het nu zeer moeijelijk is hier te weten wat daar buiten omgaat, is het zeker dat de opstand veld wint. Op het eene punt uiteen gedreven, verzamelen zich de opstandelingen weder op een ander, en worden overal met bijval door de bevolking ontvangen.

„Men verzekert dat de benden in de omstreken van Bielystok en Brzesclitewsk de russische grenzen zijn overgetrokken, na verscheidene heftige aanvallen der troepen te hebben doorstaan, en in de uitgebreide bosschen van Kowno en de ontoegangbare moerassen van Pinsk zijn teruggetrokken.

„In het dorp Helmachowo (distrikt Lomza) hebben de opstandelingen een honderdtal russische infanteristen ontwapend. In de stad Wysokie werd door de polen een aanval gedaan op een detachement van zestig kozakken, hetwelk zich in vier huizen verschanste en daaruit een moordend vuur op den vijand rigtte. Het was den polen gemakkelijk geweest deze geïmproviseerde verschansing in brand te steken; zij deden dit niet uit vrees dat de brand een gedeelte der stad zou vernielen. Dit alles zal echter aan de russische officieren niet beletten om rapporten op te maken, gevuld met alle denkbare wreedheden door de opstandelingen bedreven, ten einde daardoor de gemoederen der soldaten tegen de poolsche natie op te zetten.

„Bij het dorp Mengenin zijn de polen in hevig gevecht geweest met een korps infanterie. De jonge graaf Szepictowski, die de opstandelingen aanvoerde, wierp zich met den sabel in de vuist met leeuwenmoed te midden der russische bajonetten, alwaar hij weldra sneuvelde. De opstandelingen werden door het verlies van hun bevelhebber niet aan het wijken gebragt, maar bleven den strijd met verbittering voortzetten, en trokken eerst terug bij de aankomst van een bataljon, onder kommando van den majoor Felkner, ter versterking aangerukt. De opstandelingen verloren bij die gelegenheid dertig manschappen. Aan de zijden der russen sneuvelden drie officieren, Shepokoytchizki, zoon des generaals van dien naam, een artillerie-officier en een officier der kozakken. Een groot aantal soldaten werd in de nabuurschap door de polen ontwapend.

„In het distrikt Lublin hebben de insurgenten evenzeer verschillende ontmoetingen met de troepen gehad. Bij het dorp Bukowo dreven zij een eskadron lansiers uit elkander. De stad Vanou, hoofdplaats van het arrondissement, is door de opstandelingen bezet, terwijl de militaire goeverneur Bledragx, bekend wegens zijne strengheid, gevangen werd genomen. Zij verlieten later die stad om zich te vereenigen met eene afdeeling polen in de nabijheid.

„Warschau is nog altijd rustig, terwijl men hier nog steeds de jongelieden opspoort en bij het leger inlijft, die in de eerste dagen aan de rekrutering ontsnapt waren. In den nacht van gisteren heeft men de telegraafdraden aan de brug van Warschau verbroken, ten gevolge waarvan thans op dit punt een militaire post is gevestigd om zulks in het vervolg te beletten.

„De spoorwegbrug van Warschau naar St. Petersburg over de rivier de Luvice, welke door de opstandelingen vernield was, is hersteld en wordt door een russisch bataljon bewaakt. De kommunikatie per spoorweg tusschen Piotrkow en de pruissische grenslijn en het westen van Europa is eveneens hersteld. De spoorweglijn tusschen Warschau en Bromberg is nabij de stad Kutin onbruikbaar gemaakt, terwijl de telegrafische gemeenschap nog op vele punten verstoord is.

„In de stad Piotrkow zijn eenige gevangen genomen polen gefusilleerd, terwijl het verlaten van Gichlin door de opstandelingen het binnenrukken *der russen ten gevolge heeft* gehad, waarbij zestig inwoners, voor het grootste gedeelte kinderen of hoogbejaarde lieden, in de gevangenis werden geworpen.

„Men heeft een gerucht verspreid, als zoude er oneenigheid ontstaan zijn tusschen den grootvorst Konstantijn en den markies Wielopolski, dien men verantwoordelijk stelt voor de rekrutering. Ik kan u verzekeren dat dit gerucht geheel onjuist is en nog de zelfde harmonie als vroeger bestaat tusschen den luitenant des keizers en zijn eersten minister."

— De Dantz. Zeitung bevat het volgende:

„De vermetelheid der opstandelingen is waarlijk verwonderlijk. Een trein van Warschau naar Bialystock, waarvan de kondukteur zekerlijk tot de insurgenten behoorde, heeft ongeveer zes wersten van eerstgenoemde stad in een bosch gestopt, aldaar opgewacht door een vierhonderdtal gewapende polen.

„Zij ontwapenden onmiddellijk alle gendarmen, die zich in den trein bevonden, namen daarop in de verschillende wagons plaats en ontwapenden vervolgens bij elk station de gendarmen of soldaten, die zich aldaar bevonden. Niet ver van Bialystock stootten zij op een sterk detachement russen, hetwelk zij uiteen dreven, om vervolgens een brug achter hen te vernielen en daardoor alle kommunikatie met St. Petersburg te verbreken. Men zegt dat deze afdeeling polen vervolgens naar Lithauen op marsch is gegaan."

— Men schrijft uit Warschau 2 februarij:

„Bij gebrek aan officiële berigten moeten wij ons met geruchten vergenoegen. Volgens deze breidt de opstand zich voortdurend uit en vormen zich de polen tot regimenten, gewapend met geweren, pieken, zeissen en revolvers. Men zegt ook dat zij eenige kavallerie bezitten, terwijl in het distrikt Kalisch een welgewapende afdeeling polen te paard gevormd is door de landeigenaars aldaar.

„De russische regering is voor het oogenblik niet in staat krachtdadig den opstand tegen te gaan, daar zij te weinig troepen bezit in Polen en deze nog tot garnizoen moeten strekken voor de citadel van Warschau en de forten Modlin, Zamose en Ivangrod of Demblin."

— De allerlaatste berigten melden dat de polen bij Lubliniz de pruissische grenzen zouden zijn overgetrokken, terwijl de steden Granica, Sosnowice en Modrejow op de pruissisch-poolsche grenzen in hunne handen waren gevallen, na een gevecht met de russen, waarin deze 49 man aan dooden en gekwetsten verloren. Uit Warschau werd gemeld dat de russen in twee gevechten overwinnaars waren gebleven, in een waarvan 6000 opstandelingen onder den baron Heidel tegenover de russen stonden onder bevel van den generaal Mack. Overigens was de opperbevelhebber der keizerlijke troepen in Polen, generaal Romsay, ontslagen en opgevolgd door den generaal Samurken. Eene poging van vergiftiging op den markies Wielopolski was mislukt.

Pruissen.

De koning heeft een antwoord gerigt aan het huis van afgevaardigden, na de ontvangst van het adres, waarvan de inhoud in hoofdzaak het volgende bevat:

„Ik besluit uit den inhoud van het adres zoowel als uit de wijze waarop mij dit is geworden, dat het huis van afgevaardigden waarde hecht aan mijn wil en persoonlijke gevoelens. Ik wil derhalve antwoorden zonder tusschenkomst van het ministerie.

„Het huis van afgevaardigden beschuldigt de ministers van het besturen des lands zonder budget en derhalve in strijd met de konstitutie. Deze administratieve daad is echter met mijne toestemming verrigt, omdat ik haar vereenigbaar acht met de konstitutie.

„Het besluit door het huis van afgevaardigden in den verleden zomer ten opzigte van het budget genomen, was onuitvoerbaar. Toch was het noodig voort te gaan met het besturen des rijks. Voor de vaststelling van het budget moeten de drie staatsmagten eenstemmig wezen.

„De grieven tegen zekere feiten in de administratie zijn ongegrond.

„Met leedwezen zie ik de gemoederen zoo zeer verdeeld, maar het is er verre van af dat ik de regten der kroon of die van het huis der heeren ten offer wil brengen aan de aanmatigingen welke het huis van afgevaardigden zich omtrent zekere regten veroorlooft.

„Na van mijne zijde blijken te hebben gegeven van het verlangen tot eene toenadering, wensch ik en vertrouw ik dat het huis van afgevaardigden mij daarin behulpzaam zal zijn."

— Bij de rijke stof voor parlements-redevoeringen moeten wij ons tot de mededeeling van diegene bepalen, welke ons het belangrijkst voorkomen, en daaraan de meeste uitvoerigheid wijden. Als kuriositeit zou het evenwel niet onaardig zijn om de adres-debatten in het pruissisch heerenhuis in al den rijkdom hunner wijdloopigheid en wonderbaarlijke redeneringen te volgen; thans moeten wij ons slechts tot eene zeer ruwe schets bepalen.

Nadat de heer von Gaffron de strekking van het adres als waarborg voor de regten der kroon heeft gekenschetst en betoogd dat het ministerie moest handelen gelijk geschied is, houdt de heer von Zedlitz eene redevoering, waarin hij al de schuld van de bestaande beweging op het vroeger liberaal ministerie werpt, hetwelk juist de vooruitgangspartij heeft doen geboren worden. Hij beschouwt de bestaande krisis als eene voorstelling van den strijd tusschen den antichrist en de godsdienst en meent dat niemand kan zeggen wie overwinnaar zal zijn in dezen strijd, maar men dit aan Gods oordeel moet overlaten.

De graaf Crassow legt de getuigenis af, het adres nog te gematigd te vinden en herinnert dat het koningschap in Pruissen van ouder dagteekening is dan de konstitutie. Verscheidene bijbelteksten sieren deze redevoering. De graaf Bruhl verklaart dat hij het oogenblik spoedig verwacht waarin men eene keuze zal moeten doen tusschen de konsti-

tutie, zonder het koningschap bij de gratie Gods en het koningschap zonder de konstitutie. Hij weet thans reeds hoedanig dan zijne keuze zal wezen.

Nadat de heer Senfft-Pilsach zijne meening heeft uitgesproken, volgens welke het huis van afgevaardigden zich beter het vierde gebod moest herinneren, daar de koning vader des lands is, en de heer von Kleist-Retzow het doeltreffende van eene ontbinding van het weerbarstig huis van afgevaardigden heeft trachten aan te toonen, verkrijgt de heer Waldow-Steinhoever het woord.

Deze redenaar begint met de verklaring dat hij den tegenwoordigen toestand zonder budget zoo slecht niet vinden kan; daardoor wordt het ministerie genoodzaakt zuinig te zijn en het land zou niet eens weten dat er geen budget was, als de heeren journalisten dit niet verteld hadden en nu het vuur aanbliezen. Het huis der heeren moet krachtig deze pogingen tegengaan en op zijn vaandel het schoon devies schrijven: ik dien!

Plaatsgebrek verbiedt ons meer van dergelijke kurieuse aanmerkingen *door dezen laatsten spreker geuit mede te deelen.* De debatten werden daarop gesloten en het adres met algemeene stemmen aangenomen.

Frankrijk.

Was de door ons in het vorige nommer besprokene zitting van het wetgevend ligchaam minder belangrijk dan men verwacht had, de zitting waarvan wij thans een verslag willen geven heeft die verwachting overtroffen. Wij willen ons daarom tot deze bepalen en de vorige zitting laten rusten.

Nadat het proces-verbaal door den markies de Talhouet, een der sekretarissen, was voorgelezen, en de heer de Jouvenel wegens een persoonlijken uitval van den heer Plichon weinige oogenblikken het woord had gevoerd, beantwoordde de heer Baroche de sprekers der vorige zitting. Herinnerende hoe de debatten weinig verschilden van die des vorigen jaars, trok hij heftig te velde zoowel tegen den vorm als tegen den inhoud van het amendement aan de orde, en verdiepte zich overigens in beschouwingen omtrent de beide gestelde perioden van de staatkunde des keizerrijks, waarbij hij wat het eerste betreft de glorie en het voordeel voor de natie daaruit geput met breede trekken schetste, en wat de laatste aangaat *de vele vrijheden door den keizer verleend in* herinnering terugbragt, waaronder hij de amnestie, de vrijheid van diskussie, de openbaarheid der wetgevende vergaderingen rangschikte. Zijne redevoering strekte overigens om de argumenten omtrent drukpersvrijheid en verdeeling in kiesdistrikten te ontzenuwen, en de teugellooze vrijheid af te keuren. Nadat de heer Ollivier den minister Baroche nog kortelijk beantwoord had, werd ook dit amendement verworpen.

De heer Guyard-Delalain voerde hierop het woord ten gunste van Polen. Na een blik te hebben geworpen op de verschillende verdeelingen van dit rijk en herinnerd hoe de polen de getrouwe bondgenooten bleven in 1815 van de in het ongeluk gestorte fransche natie, wijst de spreker er op hoe slecht de traktaten van 1815 zijn gehandhaafd, welke aan Polen eene onafhankelijkheid onder den scepter van Ruslands keizer waarborgden met eene eigene konstitutie, even als de gedeelten van dit land, welke onder Oostenrijk en Pruissen stonden. Sedert de revolutie van 1830 verloren de polen alle deze waarborgen en kromden zij zich onder de russische overheersching. In den Krim-oorlog, bij de schoone woorden des keizers, ontwaakte wederom die gehechtheid van Polen voor Frankrijk en hadden er wederom manifestatiën plaats. De *grieven der poolsche natie tegen Rusland herinnerende, zegt* de heer Guyard-Delalain dat men zich niet moet verwonderen over den thans uitgebroken opstand. Dat men thans aan Polen zijn konstitutie moge teruggeven.

De heer Jules Favre gaat daarop voort met de ontwikkeling van de stelling des vorigen sprekers. Hij wijst er op dat de fransche regering hare mediatie wel heeft kunnen aanbieden aan de andere zijde van den oceaan. „Men heeft u zoo even het treurig tooneel geschetst van de gebeurtenissen in Polen. Gij hebt gezien hoe de keizer van Rusland alle zijne beloften heeft geschonden. Het is niet de eerste maal dat men dergelijke zwakheden bij regeringspersonen aantreft, maar het is ook niet meer de eerste maal dat men een volk aan deze ijdele beloften ziet herinneren en daarvan met energie de volbrenging vorderen.

„De afschuwelijkste en willekeurigste rekrutering heeft de poolsche jongelingschap wanhopig gemaakt. Wat zal nu het gevolg zijn van den tegenwoordigen toestand? Wij weten het niet, maar dit weten wij dat het regt aan de zijde der slagtoffers is en het is onze pligt tusschen beide te komen, al ware het slechts met een woord door onze diplomatie geuit.

„Dit onderwerp behandelende, mijne heeren, heb ik slechts in naam der regtvaardigheid en der menschelijkheid gesproken. In de eerste eeuwen der christenheid, behoorde de glorierijke pligt om de zwakke te beschermen en de sterken te bestrijden aan de kerk. Gij herinnert u nog het heerlijk voorbeeld van dien bisschop, die, in tegenwoordigheid van een keizer met bloed bevlekt, hem met zijn bisschopsstaf den ingang verbood in Gods tempel. Het behoort niet aan mij te betoogen, hoe thans de kerk, *met Cesar ten bondgenoot,* het voorregt van dit schoon beschermheerschap verloren heeft (beweging). Wat hiervan dan ook zij, er is nog heden een geest, welke ten gunste des regts en der zwakheid kan optreden en deze geest is die van Frankrijk. Een woord van Frankrijk kan dat ongeluk verligten. Vergeet hen dan niet, mijne heeren, die de bebloede handen tot u uitstrekken! Stel hun vertrouwen niet te leur! — Ik verwacht dat de regering daaromtrent wel eenige mededeelingen zal willen doen."

De minister Billault. — „Mijne heeren, de regering oordeelt thans het oogenblik niet geschikt om in diskussie te treden omtrent de kwestie, waarvan thans sprake is. Frankrijk heeft volstrekt niet een zijner oude sympathiën voor Polen verloren, maar het meent even als de regering dat de autonomie van dit koningrijk meer te verwachten had van de edelmoedige en liberale beginselen des tegenwoordigen keizers van Rusland dan van eene oproerige beweging, welke slechts nieuwe ongelukken voor dit rampzalig land ten gevolge kan hebben." (Bijvalsbetuigingen.)

De heer Jules Favre. — „Dit is de tegenstelling van het beruchte gezegde: te Warschau heerscht rust! (Beweging). De historie zal een oordeel uitspreken over de treurige woorden van den minister." (Onrust).

De minister Billault. — „Het treurigste is de bedriegelijke opruijing tot gevoelens van vaderlandsliefde, wier magtelooze pogingen slechts rampen na zich kunnen slepen." (Bijvalsbetuigingen.)

De heer Jules Favre. — „Mijnheer de president, ik wensch *nog een oogenblik te spreken, daar de diskussiën op dergelijke* wijze niet kunnen eindigen. De minister heeft gesproken van opstand, maar heeft hij de traktaten verdedigd, heeft hij er voor gewaakt dat zij niet vergeten worden? Is het dan zoo wonderbaarlijk dat eene natie, die de haar gewaarborgde regten ziet schenden, in wanhoop hare toevlugt neemt tot de wapenen? Durft gij ontkennen dat de polen bedrogen zijn geworden, niet in hunne droombeelden en utopiën, maar in de verwerkelijking van den toestand, welke men hun beloofd had? Is dan Frankrijk zoo ver afgedaald dat het bij eene worsteling tusschen kracht en regt, de zijde der kracht moet kiezen en die des regts verlaten door te verklaren dat zij, die zich verzetten, daartoe genoopt door heilige beloften, waarvan zij de volbrenging vorderen, slechts opstandelingen zijn, bestemd om op ellendige wijze om te komen."

De minister Billault. — „De keizerlijke regering is te verstandig om door ijdele woorden een bedriegelijk voedsel te geven aan oproerigen hartstogt en zij is te veel doordrongen van hare waardigheid en die van Frankrijk, om gedurende vijftien jaren in een adres nuttelooze woorden en ijdele betuigingen te herhalen." (Teekenen van goedkeuring).

Na eene opmerking van den markies de Mortemart omtrent de voor een deel door Frankrijk gewaarborgde grieksche leening, wordt § 2 van het adres onveranderd aangenomen.

In de volgende zitting werd het amendement omtrent de mexikaansche expeditie besproken, waarbij de heeren Ernest Picard en Julus Favre het woord voerden. De eerstgenoemde herinnerde nogmaals de geheele geschiedenis der onderneming in hare verschillende fasen. Hij beschouwde als eigenlijk doel daarvan in Mexiko eene monarchie te vestigen en daar de fransche burgers geene grieven bezaten, stelde men zich tot beschermer van diegene, welke door vreemden werden gesteld, want de chef van het huis Jecker is eerst in 1862 genaturaliseerd geworden.

„Ik kom nu tot de oneenigheden der konferentie van Soledad, aan het afbreken der onderhandelingen en ontmoet nu het volgende smartelijk en zeer treurig feit. Te Vera-Cruz aangekomen, hadden onze gevolmagtigden van de regering Juarez de vergunning verkregen om de expeditie-troepen gedurende de te voeren onderhandelingen op de hoogere vlakten te doen kamperen, alwaar het doodelijk klimaat hun minder nadeelig zoude zijn. Er was bij deze overeenkomst bepaald dat ons leger weder naar gene zijde der bergpassen zoude terugtrekken als de onderhandelingen vruchteloos afliepen. Deze overeenkomst is door ons geschonden, want onze manschappen kregen later order om voorwaarts te rukken, zij, die zekerlijk liever deze bergpassen met de wapenen zouden hebben heroverd. Ik vraag mij zelven daarbij af of de regering niet de vermetelheid inziet dezer onderneming, zonder de vertegenwoordiging des land aangevangen?

„*Wat zullen nu de resultaten zijn van de mexikaansche* expeditie? Hoedanig is onze staatkunde? — ik weet dat er thans een veelomvattend politiek systeem is gesteld, hetwelk tot nog toe in reserve scheen gehouden te zijn; ik zal mij nu niet bezig houden met deze a posteriori gevormde kombinatie, om den invloed der Vereenigde Staten van Mexiko's zijde te bestrijden. Zij is zoo veroordeeld door de omstandigheden en door het gezond verstand, dat ik niet geloof haar tot grondslag te zullen zien dienen voor de redevoering waarmede men onze opmerkingen zal beantwoorden."

De baron David erkent in zijn antwoord dat de mexikaansche expeditie eene levendige onrust in het rijk heeft veroorzaakt, het zij ten gevolge van den afstand, het zij ten gevolge van de daaraan verbonden uitgaven. De spreker gispt vervolgens de ontstane oneenigheden tusschen de verbondene mogendheden. Eene uitvoerige beschouwing over geheel Amerika, Chili, Peru en Bolivië geeft hem daarop grond tot een betoog dat de mexikaansche kwestie eene europesche was te noemen, welke van eveneens de vruchtbare gesteldheid van Mexiko en de gunstige ligging van dit gewest voor den koophandel verbond.

Deze redevoering duurde twee volle uren, en onder hare vele eigenschappen behoorde ook die van de grieven der vorige sprekers onaangeroerd te hebben gelaten, hetgeen door den volgenden redenaar aan het begin zijner beschouwing gekonstateerd wordt.

De heer Jules Favre betoogt hoe volgens den heer David, Frankrijk overal beschaving moet gaan aanbrengen, en bij het volbrengen van die taak noch het goud ontzien noch het *bloed zijner zonen.*

„Zonder twijfel is dit een edel programma, maar men heeft ons daarvan niet gesproken verleden jaar bij de diskussiën van het adres. Als de kamer beter daaromtrent was ingelicht geweest, zou zij een besluit hebben genomen en zich rekenschap hebben gegeven of zij den heer David in zijne schitterende en weifelende wijdloopigheden moest volgen of onze eischen beperken tot een herstel der grieven onzer medeburgers. Ik wil tot de eigenlijke kweste terugkeeren, welke de eer, de toekomst, de zedelijkheid van Frankrijk betreft. Thans toch zijn er weinig huisgezinnen, welke niet door dezen roemvollen maar gevaarlijken oorlog worden verontrust. Zonder weder tot de bijzonderheden terug te keeren, bijgebragt door mijn confrère Picard, (men lacht) — ik bedoel mijn kollega en vraag vergiffenis voor het gebruik van dit aangenomen woord, mij eigen. De schending van de regten onzer medeburgers

is niet de schuld van Juarez maar van de inwendige onlusten, die Mexiko met de overige staten van Amerika gemeen heeft."

Daarop wordt de kwestie Jecker uitvoerig door den spreker behandeld, terwijl hij aldus eindigt: de mexikaansche expeditie is eene fout, waarin gij steeds verder gaat. Het zal eene tweede bezetting van Rome worden, behalve de roem van een groot beginsel te hebben verdedigd. Ik kan derhalve niet instemmen met een oorlog, ondernomen op leugenachtige voorstellingen (heftige beweging), met schending van de regten der mexikanen en vooral nadeelig voor Frankrijk, als hij nog langer duren mogt. Ik verzoek de kamer van haar regt gebruik te maken om haren krachtigen en eerbiedigen wil te *doen kennen, door dit protest hare verantwoordelijkheid af te* scheiden van die der regering."

De vergadering wordt daarop gesloten, terwijl den volgenden dag de minister Billault zal spreken.

BOEKBESCHOUWING.

Sinterklaas, door dr. Eelco Verwijs, archivaris-bibliothekaris der provincie Friesland. 's Gravenhage, Martinus Nijhoff. 1863.

Een aller belangrijkst en lezenswaard geschriftje! minder voor kinderen dan wel voor groote menschen geschreven, en bij uitnemendheid geschikt om de tegenstanders van het St. Nikolaas feest, die met geweld dit zouden willen zien vervan*gen door eene in duitschen of engelschen vorm gegoten vie*ring van het Kersfeest, de overtuiging te schenken dat de gehechtheid van ons volk aan Sinterklaas (eene zamentrekking van „Sint her Claes", heilige heer Klaas) toch nog zoo heel dwaas niet is als sommigen wel denken.

De gebruiken en gewoonten namelijk van den Sinterklaasdag blijken, volgens de geleerde onderzoekingen van den heer Verwijs, wier vrucht hier in smaakvollen vorm wordt medegedeeld, even als die van de meeste onzer christelijke feestdagen, voor een goed deel van veel ouder dagteekening te zijn dan van de invoering van het katholicisme hier te lande. Zij zijn van oud-germaansche oorsprong en wortelen alzoo in de vóórgeschiedenis van het volk waaruit wij, nederlanders, gesproten zijn.

Een helder geschreven overzigt maakt ons in de eerste plaats duidelijk hoe en waarom tal van heidensche gebruiken in de christelijke kerk konden, ja noodwendig moesten blijven voortbestaan.

Het leven van den roomschen heilige omstraald van den wonder-aureool en doorweven met de mirakelen wier verrigting de kerk hem toedicht, wordt ons vervolgens geschetst, waarop de schrijver ons aanwijst hoe de kerk in de middeneeuwen de feesten op zijn naamdag gevierd aanmoedigde, en door een christelijke kleur daaraan te geven, zich naar den volksgeest poogde te voegen. De dolle uitgelatenheid der heidensche volksgebruiken deelde zich daardoor vaak aan die plegtige gedenkdagen mede, die allengs (men denke b. v. aan het Ezelsfeest) tot ware saturnaliën vervormd werden. Men vindt dan ook de sporen van die feesten niet alleen in ons vaderland, *maar in Frankrijk, Duitschland, Zwitserland, zelfs* in Italië. Van lieverlede echter begon de kerk aan die dolle uitingen eener vaak bandelooze feestvreugde paal en perk te stellen of trachtte er althans — gelijk vooral hier te lande — eene betere rigting aan te geven.

De kerkhervorming wilde — zoo als van zelf spreekt — van den roomschen Sint niets meer weten, van de kansels werden banbliksems tegen de viering van St. Nikolaasdag geslingerd. De overheid poogde die op allerhande wijze te weren; doch vergeefs. Zij wortelde, krachtens haar oorsprong, te diep, te vast in den volksgeest. De tegenstribbeling van geestelijkheid en kerkeraad mogt niet baten: en de roomsche kerkheilige bleef onverhinderd, als vriend van oud en jong, zijn aanzien behouden — tot op dezen dag. Wij verwijzen natuurlijk, wat de gebruiken op den St. Nikolaasdag van ouds in zwang, de liedjes daarop gezongen enz. meer en detail betreft, voor zoo veel deze deels van kerkelijken, deels van heidensch-germaanschen oorsprong zijn, naar den auteur zelven, bij wien men zijne weetlust dienaangaande ten volle zal bevredigd vinden.

Over 't geheel zal, vertrouwen wij, niemand die zich dit boekje aanschaft, na het gelezen te hebben, zich den prijs van f 1 daaraan besteed beklagen.

De heer Verwijs geeft in de „opdragt aan zijne zuster en zijnen broeder" te kennen, dat hij voornemens is ook onze christelijke feesten op de zelfde wijs en in gelijken geest te behandelen.

Wij behoeven hem wel niet te verzekeren dat, na de kennismaking met deze eerste proeve, velen dien arbeid met hooge belangstelling te gemoet zien.

ZEETIJDINGEN.

Het kofschip *de Zwaan,* gezagv. W. Riedijk, is na eene reis van 33 dagen uit Liverpool heden te Zierikzee binnengekomen.

HANDELSBERIGTEN.

Meekrapprijzen.

ROTTERDAM 9 februarij. Er werd heden redelijk geveild. Bij eene vaste markt was er slechts weinig handel.

Graanmarkten enz.

AMSTERDAM 9 februarij. Tarwe en gerst onveranderd. Raapolie op zes weken f 54¼. Lijnolie op zes weken f 44¼.

ROTTERDAM 9 februarij. Bij geringen aanvoer bleven de prijzen heden bijna onveranderd. Erwten werden 20 cent hooger en witteboonen 30 cent lager betaald.

AXEL 7 februarij. Tarwe f 8,60 a f 9,35; Rogge f 6,45 a f 6,75; Wintergerst f 5,25 a f 5,60; Zomer dito f 4,75 a f 4,95; Haver f 2,80 a f 3,25; Paardenboonen f 5,60 a f 6,05;

Duivenboonen f 6,35 a f 6,55; Bruineboonen f 7,45 a f 8,40; Groene erwten f 6,55 a f 6,75; Gele dito f 6,30 a f 6,55; Graauwe dito f 6,05 a f 6,55; Boekweit f 5,15 a f 5,40.

Prijzen van effekten.

Amsterdam 9 februarij.

Nederland.	Certifik. Werkelijke schuld	2½ pct.	64¼
	dito Nationale dito	3 „	—
	dito dito dito	4 „	99¾
	Aand. Handelmaatschappij	4½ „	141¼
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5 „	102¼
	Certifik. Hope & co.	4 „	75⅜
	dito dito 1855, 6de serie .	5 „	90⅝
	dito	6 „	—
	Aand. spoorweg		200¼
	Leening 1860	4½ „	90⅞
Polen.	Schatkistobligatien	4 „	—
Spanje.	Obligatien	2 „	46¼
	dito binnenlandsch	3 „	50¼
	Certifik. coupons bewijzen		—
	Krediet instelling		—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek . . .	5 „	61⅛
	dito amsterdamsche	5 „	79⅞
	dito nationale	5 „	65⅛
	dito 1847/1852	2½ „	31⅛
	Bank aktien	3 „	827
Belgie.	Certifikaten bij Rothschild	2½ „	—
Portugal.	Obligatien	3 „	46¾
	dito nieuwe	3 „	46
Grenada.	dito		—
Venezuela.	dito	2½ „	23⅛
Illinois.	dito	7 „	79¾
Mexiko.	dito	3 „	31⅛

Londen 7 februarij. ten 12 ure. Consols 92⅞.
Weenen 7 febr. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 75,70.
Parijs 7 febr. (slotpr.) 4½ pct. compt. 99,— 3 pct. 70,40.

Coupons en losbare obligatien.

AMSTERDAM 5 februarij. Metalliek f 24,35; Napelsche f —,—; Diverse engelsche in £ f 11,65; Engelsche Russen f 11,65; Fransche f 55,37½; Belgische f 55,50; Pruissische f 34,37½; Spaansche piasters f 2,38; Spaansche coupons per fr. f —,—; Hamb. Russen f 33,50; Russische in zilveren roebels f 34,37½; Poolsche in fl. f 26,50; Nationale metalliek f 27,90; Dollars f —,—.

WELDADIGHEID.

DIAKENEN der Nederduitsch Hervormde Gemeente maken dankbare melding van de ontvangst eener gift van 70 cents, gewikkeld in een omslag met het opschrift: „X *van een Hombre-tafeltje" en gevonden in de kollekte bij* de godsdienstoefening in de Oostkerk, des voormiddags zondag 8 dezer.

Middelburg, 9 Februarij 1863.

J. EGBERTS RISSEEUW JEz., waarn. voorz.
JAC. DE KANTER, secretaris.

LOTERIJ VAN VROUWELIJKE HANDWERKEN

TEN BEHOEVE DER ARMEN DEZER STAD.

Aan belanghebbenden bij deze loterij *wordt* bekend gemaakt:

1. dat de tentoonstelling der voorwerpen is bepaald op dingsdag en woensdag den 10 en 11 februarij 1863, in de Abdij, in het huis letter A, no. 52, alwaar dezelve van des voormiddags 11 ure *tot des namiddags* 4 ure zullen *te* bezigtigen zijn, op vertoon der kwitantie van het voorwerp dat men ter verloting heeft bijgedragen, of tegen betaling van 25 cent voor de armen;

2. dat de uitloting op donderdag 12 februarij zal plaats hebben *op het Raadhuis dezer gemeente*, des namiddags ten 2 ure;

3. dat de lijst der uitgekomene nommers niet voor vrijdag den 13 februarij zal verkrijgbaar zijn, tegen betaling van 2 cent, bij den boekdrukker JONGKINDT, op de zuidzijde *van den Dam;*

4. dat de getrokkene voorwerpen moeten worden afgehaald, tegen overgifte van het lot, op zaturdag 14 februarij, van 11 tot 3 ure, aan het huis in de Abdij, alwaar de tentoonstelling heeft plaats gehad, en

5. *dat de loten dezer loterij voor één gulden* verkrijgbaar zijn bij de boekverkoopers J. C. & W. ALTORFFER, en ook op de dagen der tentoonstelling aan het lokaal in de Abdij.

WATERSNOOD.

Bewogen met het lot van zoo velen hunner landgenooten, die door de jongste overstroomingen in Gelderland en Overijssel van hunne bezittingen beroofd zijn, hebben de ondergeteekenden zich tot eene commissie vereenigd, die bereid is om liefdegaven te ontvangen en over te maken welke hunne stadgenooten, tot verzachting van het lot dier ongelukkigen, hun willen toezenden.

Middelburg, 9 februarij 1863.

A. M. SNOUCK HURGRONJE.
J. H. GERLACH.
A. P. VAN DOORN VAN KOUDEKERKE.
JOHs. VAN DER LEIJE.
S. VAN DER SWALME.

ADVERTENTIEN.

Bevallen van een' ZOON Vrouwe D. H. VAN DOORN— SNOUCK HURGRONJE.

Middelburg, 6 Februarij 1863.

Heden overleed, na eene ongesteldheid van slechts acht dagen, onze geliefde Vader, Behuwd- en Grootvader, JACOB VAN DER EYK, in leven gepensioneerd Schipper bij het Nederlandsch Loodswezen, in den ouderdom van 89 jaren en 6 maanden.

Uit aller naam,

Vlissingen, den 6 Februarij 1863.

L. VAN DER EYK.
D. VAN DER EYK.

Eenige kennisgeving aan Vrienden en Bekenden, zoo binnen als buiten deze Stad.

Heden overleed te Axel, na eene kortstondige ziekte, onze geliefde Vader, Behuwdvader en Grootvader, de Heer DANIEL DRONKERS, in den ouderdom van ruim 71 jaren.

Uit aller naam,
D. BROUWENAAR DRONKERS.

Middelburg, den 8 Februarij 1863.

Men gelieve deze algemeene ook als bijzondere kennisgeving aan te nemen, zoo binnen als buiten de Stad.

Voor de vele bewijzen van deelneming, ons betoond bij het overlijden van onze geliefde Zuster, Mejufvrouw ADRIANA JACOBA VAN DEN HEUVEL, betuigen wij onzen welmeenenden dank.

Uit aller naam,
J. P. VAN DEN HEUVEL.

Veere, den 9 Februarij 1863.

Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming, ondervonden bij het overlijden van haren geliefden Zoon ANTHONIJ PIETER VAN TEYLINGEN, betuigt de ondergeteekende haren welmeenenden dank.

J. A. DU BUISSON BECIUS.
Wed. VAN TEYLINGEN.

De ondergeteekenden betuigen bij deze, ook namens hunne Broeders en Zusters, hunnen dank voor de vele blijken van deelneming, betoond bij het overlijden van hunnen Vader Jonkheer C. PH. L. VAN KINSCHOT.

Jhr. A. R. P. VAN KINSCHOT.
Jhr. J. H. SCHORER VAN DE SOUBURGEN.

Voor de bewijzen van deelneming, mij betoond bij het overlijden van mijnen waarden Broeder, den Heer ABRAHAM BROUWENAAR, betuig ik bij deze mijn hartelijken dank.

Middelburg, den 10 Februarij 1863.

J. A. B. BROUWENAAR.

Voor de menigvuldige blijken van deelneming, ontvangen bij het overlijden van onzen geliefden Vader en Behuwdvader, den Heer JOHANNES CORNELIS VAN GEELKERKEN, betuigen wij onzen hartelijken dank.

P. A. VAN GEELKERKEN.
J. J. M. VAN GEELKERKEN, VAN RIJSSEN.

Middelburg, den 9 Februarij 1863.

MEDEKIEZERS!

Van onderscheidene zijden worden wij aangezocht om als Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal te kiezen, òf een conservatief Oud-Lid òf een geheel van het Gouvernement afhankelijk en ondergeschikt Ambtenaar; — na ernstig onderzoek is het ons overtuigend gebleken dat geen van beiden voor ons geschikt zijn. Wij zullen ons onthouden van personaliteiten, maar te gewigtig is de zaak om niet gemoedelijk overwogen te worden en alle hartstogtelijkheid ter zijde te stellen. Wij hebben noodig een eerlijk, verlicht, en onafhankelijk man, die onze belangen en behoeften kent, die lust en moed heeft ze met ijver voor te staan; — dat mogen wij met het volste vertrouwen verwachten van den Heer **C. GOEKOOP Dz.**, wonende te 's Gravenhage, iemand die zestien jaren lang in ons District, in gemeente- en polderzaken, is werkzaam geweest, het meeste vertrouwen genoot en zich altijd als een man van vooruitgang heeft doen kennen. Waarom, wij dien Heer dan ook met ernst aanbevelen,

ZEER VELE KIEZERS.

KIEZERS IN HET DISTRICT ZIERIKZEE!

Vraagt alvorens gij Donderdag naar de Stembus gaat, wat gij *vereischt voor uwen Vertegenwoordiger.* Wilt gij een Conservatief? dan stemt gij den Heer BOEIJE; maar dat wilt gij niet, daarvan zijn uwe laatste keuzen de bewijzen! Wilt gij een Liberaal? dan wilt gij toch ook een onafhankelijk man, en kunt gij den Adsistent-Ingenieur der Telegrafie VAN KERKWIJK, die ook nog steeds moet toonen wat hij is, NIET stemmen. Maar vrijzinnige zienswijze, gepaard met onafhankelijkheid, zelfstandigheid, vindt gij in den Heer C. GOEKOOP Dz., wien gij als Burgemeester en Dijkgraaf hebt leeren kennen als een kundig, flink, doortastend man, en die als groot Grondeigenaar in uw Distrikt, bijzonder belang heeft den Landbouw ontheven te zien van het Tiendregt, en als ijverig bevorderaar van Handel en Nijverheid krachtig zal medewerken tot verbetering uwer communicatie-middelen en Havens. Zijn uitgebreide kennis van Gemeente- en Polderzaken, zijn u> ten waarborg dat hij uwe belangen zal weten te behartigen, zoo wel tot te gemoetkoming van den financiëlen nood der Gemeenten als tot een gewenschte regeling van de zaak der Calamiteuse Polders, en zal aan de Kamer tot voorlichting verstrekken bij de aanstaande algemeene Wet op den Waterstaat en Polders.

Toont dat gij uw eigen belang begrijpt door eenparig uwe stemmen uit te brengen op den Heer

C. GOEKOOP Dz., TE 'S HAGE.

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

DEPARTEMENT MIDDELBURG.

Vergadering op Woensdag den 11 Februarij 1863, des avonds ten zeven ure.

Spreker de Heer Dr. C. M. KAN.
Rekening der Spaarbank. — Voordragt Bestuurder.

De Secretaris,
NAGTGLAS.

De Notaris J. W. LE NOBEL te Oostburg zal op Maandag den 23 Februarij 1863, des namiddags ten 2 ure, in het NIEUWE KOFFIJHUIS, bewoond door de Wed. P. J. DU PUY, in de Zuidstraat te **Oostburg**, volgens Regterlijke magtiging, in het openbaar aan de meestbiedenden verkoopen:

1. Een **WOONHUIS** *met annex* **STAL** en **ERF**, staande op de Markt te Oostburg, Kadastraal bekend sectie B no. 694 en deel van no. 825.
2. Een **WOONHUIS**, waarin een **Slagterswinkel** en **Erf**, staande en gelegen als voren, Kadastraal bekend sectie B, deel van no. 895 en deel van no. 825 en 896 geheel.
3. Een **WOONHUISJE en ERF**, staande en gelegen op den hoek van de Markt en Kerkstraatje te Oostburg, Kadastraal bekend sectie B no. 1058 en 897.
4. 54 Roeden 20 Ellen **BOUWLAND**, gelegen aan het eind der Zuidstraat te Oostburg, Kadastraal bekend sectie B no. 567.
5. 89 Roeden 52 Ellen **TUINGROND**, behouwde **Erf en Vallei**, beplant met fraaije **Fruitboomen**, gelegen in den Stampershoek-polder te Oostburg, Kadastraal bekend sectie A nos. 387, 579, 580, 581, 582, 583 en 673.

Alles bij uitgezette Biljetten breeder vermeld en nader onderrigt bij genoemden Notaris te bekomen.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Woensdag den 25 Februarij 1863, des voormiddags ten tien ure, op de Hofstede bewoond door GILLES GESCHIERE, in de Gemeente **Nieuw- en Sint Joosland**, in het openbaar verkoopen:

Een zwart **Merriepaard**, oud 4 jaar, een bruin Ruinpaard, oud 6 jaar, een zwart Ruinpaard, oud 11 jaar, een bruin Ruinpaard, oud 12 jaar, een vos Ruinpaard, oud 13 jaar, een bruin Ruinpaard, oud 18 jaar, een bruin Merriepaard oud 2 jaar, zeven **Melkkoeijen**, eene Varekoe, tien Runders, twee Schapen, vijftig Hoenders en een Haan, zeventien Eenden, twee **Hooiwagens**, een Marktwagen, twee Wale Ploegen, twee kleine Ploegen, zeven Eggen in soort, twee Sleden, een Arreslede, een Rolblok, een Molbord, een Waterbak en Goten, een Karnhond en Hok, een Snijbak en Mes, 12 à 13 Voer Hooi, Paardenwand, 1000 groene en drooge Mutsaards, een Karnmolen, eene partij Kaf, Paardevet, eenig **Huisraad** en hetgeen meer zal worden geveild.

In de maand Maart aanstaande zal in het openbaar worden verkocht **een Kapitaal WOONHUIS met TUIN**, staande en gelegen binnen Middelburg, in de Wagenaarstraat, gemerkt wijk D no. 84. — *Nader te* annonceren.

UIT DE HAND TE KOOP

eene **BROODBAKKERIJ**, staande in het beste gedeelte der Stad Middelburg, waarin sedert meer dan 50 jaren de Broodbakkers-Affaire is uitgeoefend. Te bevragen bij GEBRs. MILBORN aldaar. — Aanvrage franco onder letter M.

Lekkere **Strootjesharing** voor NB. 17½ cent per dozijn, en mooije **Hammetjes** voor 26 ct. de 5 ons, bij

DEKKER, Smallekade.

Door den Boekh. S. VAN BEILANUS te Neuzen is verzonden: 1ste en 2de afl. van **Herb. Neerl. Plantar. Phaneog. Of: Verzameling van gedroogde Inlandsche zigtbaar bloeijende Planten.** Door A. WALRAVEN. In 6 à 7 afleveringen compleet. Per aflev. *f* 2,25.

Bij **FREDERIK MULLER**, Boekhandelaar te Amsterdam, is verschenen:

FOKKER, Geschiedenis der Loterijen in de Nederlanden; eene bijdrage van de zeden en gewoonten der Nederlanders in de 15e, 16e en 17e eeuwen. Met Aanteekeningen, Bijlagen, een Loterijkaart van 1446 en eene Plaat naar die van 1620, gr. 8vo. . . . . . f 3,25.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in Februarij.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Dingsdag	10	's morg.	6 ure.	Dingsdag	10	's morg.	10,15
Donderdag	12	„	6	Woensdag	11	„	10,15
Zondag	15	„	9	Vrijdag	13	„	10,15
Maandag	16	„	9,30	Maandag	16	„	7 ure.
Dingsdag	17	„	10	Dingsdag	17	„	7
Donderdag	19	„	11,30	Woensdag	18	„	7
Zondag	22	„	6	Vrijdag	20	„	8,30
Maandag	23	„	6	Maandag	23	„	9,30

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.